

L'SBEA: SOCIETAT BALEAR D'EDUCACIÓ AMBIENTAL.**1.- Origen.**

Els antecedents de l'sbea es poden situar en un grup de professionals de l'ensenyament a nivell de batxillerat que, sota el patrocini del Col·legi de Llicenciats, duia a terme una sèrie d'activitats en el camp de les Ciències Naturals. Aquest grup pioner, cap a finals de l'any 1982, originà un grup estable que centrà la seva activitat dins l'àmbit de l'Educació Ambiental. La dinàmica del grup també incloïa reflexions sobre el propi grup, particularment en relació a la seva projecció futura. L'experiència obtinguda al llarg de més de dos anys i els contactes mantinguts amb un grup de companys del Principat, que manifestaven unes inquietuds semblants encara que els seu origen i la seva dinàmica fossin diferents, desembocà en l'aparició pràcticament simultània de l'SCEA (Societat Catalana d'Educació Ambiental) i l'SBEA, després d'una breu etapa d'anàlisi dels pros i els contres i d'elaboració dels estatuts. La Societat Balear d'Educació Ambiental, com a tal entitat amb personalitat pròpia, neix l'abril de 1985.

2.- Objectius.

Els objectius de l'sbea apareixen centrats en els següents punts:

* Promoure actuacions en el camp de l'Educació Ambiental, adreçades al públic escolar i no escolar i estendre la formació en aquesta matèria entre tots aquells dels qui depèn en alguna mesura la conservació de la Natura, el millorament de la qualitat de vida i l'administració dels recursos.

* Establir criteris orientatius en Educació Ambiental, tot intercanviant informacions i opinions amb grups afins.

* Elaborar publicacions al servei de les finalitats esmentades.

L'sbea apareix doncs amb una finalitat molt definida i adreçada a ocupar un «ninyol» molt concret i diferent als específics del Moviment de Renovació Pedagògica o del Moviment Ecologista, que ja comptaven amb una marcada implantació dins la nostra comunitat; encara que hi ha coincidència, tant amb l'un com amb l'altre, en alguns plantejaments. La nostra intenció essencial és la d'aglutinar totes aquelles persones que, dins l'àmbit de les Illes Balears i Pitiüses, treballen, tenen experiència o interès per l'Educació Ambiental, entesa com a qualsevol procés educatiu que conduïx a un millor coneixement i comprensió del medi i a una conseqüent presa d'activitats

responsables i coherents en vers la protecció i millora del medi en tota la seva dimensió humana.

3.- Problemàtica inicial.

La consolidació de l'sbea passava indefectiblement per un coneixement generalitzat de l'entitat que possibilités la seva actuació, incidència i influència en relació als aspectes relatius a l'Educació Ambiental. Això ens obligava a disposar d'un aval fonamentat en realitzacions ja cristallitzades, però la seva aparició feia necessari un mecanisme de finançament que, inicialment i encara avui en dia, escapava a les possibilitats de l'sbea; així doncs, l'obtenció de subvencions i patrocinis se'ns presentava com una exigència prioritària. La resolució d'aquesta problemàtica inicial ha fet necessaris uns grans esforços per part dels socis de l'sbea durant la nostra primera etapa i que han fet possible que haguem pogut comptar amb el suport del Col·legi de Llicenciats de Balears, Ministeri d'Educació i Ciència (Centres de Professors de Palma i d'Eivissa), Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme (Direcció General de Medi Ambient), Universitat de les Illes Balears (ICE, Extensió Universitària, Servei de Publicacions), Govern Balear (Direcció General de Medi Ambient de la Conselleria d'Obres Públiques, Direcció General d'Educació de la Conselleria de Cultura), Ajuntaments (Palma, Esporles), Caixa de Pensions «La Caixa», EMAYA i diversos col·lectius (GOB, Escola d'Estiu, INESE...).

4.- Socis.

Una preocupació inicial de l'sbea fou la consolidació de la pròpia entitat. En aquest sentit es considerà totalment contraproduent fomentar un creixement explosiu de l'sbea, adoptant el criteri de potenciar el «soci treballador» en lloc del «soci cotitzant». Així doncs, no es realitzaren campanyes de captació massiva de socis, sinó que es va fer una captació activa e individualitzada d'aquelles persones que, de forma individual o col·lectiva s'estaven significants per llur actuació en el camp de l'Educació Ambiental, al mateix temps es deixava la porta oberta a tots aquells que ho sol·licitaven, sense que s'hagi qüestionat la possible associació a qui ho ha fet constar expressament. Aquesta estratègia ha determinat que a hores d'ara l'sbea compti amb cinquanta socis i més de vint col·laboradors habituals, encara no associats. Aquest conjunt es troba integrat per biòlegs, pedagogs, geòlegs, geògrafs, químics, professors d'EGB..., que exerceixen la seva activitat professional a camps molt diversos: ensenyants (EGB, BUP, FP, Universitat), monitors medi-ambientals, tècnics de l'Administració, assessoria pel seu propi compte...

5.- Realitzacions.

Les realitzacions dutes a terme durant aquests anys de funcionament de l'sbea venen caracteritzades per la seva gran heterogeneïtat, fruit de la pròpia dinàmica de la nostra entitat i dels condicionants esmentats anteriorment. En qualsevol cas, aquestes realitzacions es poden agrupar en dos grans blocs: El primer integrat per actuacions emmarcades en el camp de l'Educació Ambiental, inclou aquelles activitats adreçades a un major coneixement de la pròpia entitat, dels recursos disponibles per dur a terme l'Educació Ambiental a les nostres illes, les que porten a establir criteris orientatius en Educació Ambiental i d'altres divulgatives de caràcter més general. El segon grup comprèn tot el conjunt d'activitats adreçades cap a la posterior obtenció de recursos al servei d'alguns dels objectius de l'sbea.

Activitats.

Exposicions:

- El bosc és vida. Exposició preparada a Barcelona i adreçada a ressaltar la importància del bosc mediterrani. Gràcies a la gestió de l'sbea, va recórrer diversos municipis de Mallorca i Menorca des del novembre de 1985 a l'abril de 1986.

- Palma. La ciutat com a ecosistema. Exposició subvencionada per l'Ajuntament de Palma i preparada per l'sbea per tal de posar de manifest el funcionament de la ciutat de Palma.

Cursos monogràfics.

Activitats adreçades a la formació del professorat, organitzades per l'sbea, amb el patrocini d'entitats molt diverses, en forma de seminaris, cicles de conferències, jornades de treball, etc. Seguidament se n'indiquen alguns amb el seu principal centre d'interès:

- Recursos ambientals en l'ensenyament de les Ciències Naturals. Possible aprofitament per a l'Educació Ambiental de la zona de Binifaldó, actual Camp d'Aprenentatge gestionat pel MEC.

- La Comuna de Bunyola. Activitats pràctiques al bosc mediterrani realitzades a aquesta finca comunal de la Serra de Tramuntana.

- La Ciutat com a ecosistema. Educació Ambiental al medi urbà.

- S'Albufera. Importància de la zona humida de les Illes, avui Parc Natural de les Balears.

- Ambients aquàtics. Problemàtica dels ambients aquàtics no marins insulars.

- Es Trenc-Salobrar de Campos. Coneixement de la importància d'aquesta Àrea Natural d'Especial Interès i

divulgació dels materials d'Educació Ambiental preparats dins el programa patrocinat per la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori i realitzat per la Universitat de les Illes Balears amb la col·laboració de l'sbea.

Publicacions.

- Comunicacions Educació Ambiental (sbea, 1986). Quadern que recull les comunicacions, i els posteriors debats, presentades a la primera reunió conjunta de la Societat Catalana d'Educació Ambiental i de la Societat Balear d'Educació Ambiental.

- Didàctica de la Natura a les Balears (Prensa Universitària, 1987. 2 vols.). Obra dirigida al professorat amb múltiples suggerències per al desenvolupament de l'Educació Ambiental.

- Bolletí. L' sbea edita un Bolletí d'Educació Ambiental des de l'any 1990.

Altres activitats.

Dins aquest apartat cal indicar les diferents activitats dutes a terme per socis de l'sbea i que inclouen: conferències, algunes amb una particular incidència per mor de les persones a les quals s'adreçaven (Centres de Professors de Palma i Eivissa, Escola d'Estiu, Curs de Formadors d'Ensenyança Primària, Curs de Guies de la Natura); articles, publicats a revistes especialitzades com Educació Ambiental (SCEA), Son Malferit (CEP de Palma) i Educación Ambiental (Oikos, Valladolid); comunicacions, presentades a jornades sobre Educació Ambiental (Palma, 1987; Valsain, 1987; Palma, 1988; Palma, 1990) en les

quals l'sbea ha tengut una participació activa; assessoraments, en activitats diverses com materials didàctics, programes de vídeo, llibres, etc.

Recursos.

Instal·lacions.

- Centre d'Interpretació del Medi d'Esporles. El

primer Centre d'Interpretació de les Balears és fruit d'una iniciativa de l'sbea i fou possible gràcies a l'ajuda dispensada per l'Ajuntament d'Esporles i la col·laboració de la Caixa de Pensions. La gestió correspon a un grup de socis i col·laboradors de la nostra entitat, residents a aquesta localitat. Les característiques del Centre es troben recollides en un tríptic publicat i les múltiples activitats generades han quedat reflectides en algunes de les comunicacions i articles preparats per l'sbea.

- Aula del medi urbà. Centre dependent i subvencionat per l'Ajuntament de Palma. Es tracta de la primera instal·lació de les Balears que té el medi urbà com a objectiu específic d'Educació Ambiental. L'sbea se n'ha responsabilitzat de la seva organització, de la coordinació dels monitors i de la preparació dels recursos educatius complementaris que, de forma majoritària, han estat editats pel Departament de Dinàmica Educativa de l'Ajuntament de Palma.

Itineraris.

- Binifaldó (sbea, 1985). Dos itineraris a la zona de l'actual Camp d'Aprenentatge de Binifaldó. El seu principal centre d'interès és l'aigua, considerada des de perspectives diferents.

- Bosc de s'Ermida (Ajuntament d'Esporles, 1986). Els principals centres d'interès són vegetació, paisatge, aspectes etnogràfics.

- Coneguem el Torrent d'Esporles (sbea, 1990). Els principals centres d'interès són el medi físic, la vegetació i l'acció humana.

Audiovisuals.

- La ciutat ens parla (Ajuntament de Palma, 1987). Centrat en el funcionament de Ciutat de Palma i la seva problemàtica.

- Es Trenc (DGMA, COPOT-UIB, 1988). Video per donar a conèixer les característiques de l'àrea.

- Es Trenc-Salobrar de Campos. Col·lecció de diapositives (DGMA, COPOT-UIB, 1989). Col·lecció de cinquanta diapositives preparades per a la seva utilització a l'aula com a recurs complementari en l'estudi d'aquesta Àrea natural.

- El Torrent d'Esporles (sbea, 1990). Video per

donar a conèixer les característiques d'aquest sistema.

Guies d'interpretació.

- Es Trenc-Salobrar de Campos. Guia d'Interpretació (DGMA, COPOT-UIB, 1989). Guia per als visitants adults de l'àrea. Hi ha edició en castellà.

- Coneguem el Torrent d'Esporles. Guia de passeig (sbea, 1990). Guia per al públic en general que vulgui conèixer una mica més un dels signes més arrelats a la vila d'Esporles, el seu aprofitament tradicional i la seva problemàtica.

Guies didàctiques i altre material escolar.

- Binifaldó

(sbea, 1986). Quadern d'activitats per al Cicle Superior d'EGB i EEMM, centrades a l'actual Camp d'Aprenentatge.

- Cabrera, el Parc Nacional de les Balears (CEP de Palma, 1987). Guia didàctica per a la utilització de l'exposició preparada pel GOB.

- Ecologia del bosc (Servei de Publicacions de la UIB, 1987). Conjunt de possibles activitats a realitzar al bosc mediterrani i adreçades a les EEMM.

- Els fems (EMAYA-Ajuntament de Palma, 1987). Dos quaderns d'activitats específicament adreçades a 3r i 8è d'EGB, relatius a la problemàtica dels residus sòlids urbans a nivell de barri.

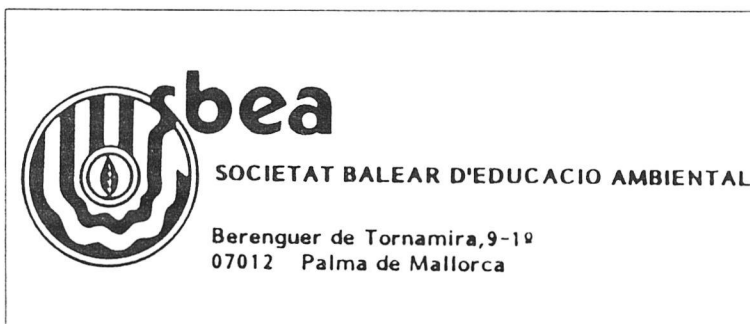
- L'aigua. L'aigua al barri (EMAYA-Ajuntament de Palma, 1987). Dos quaderns amb les mateixes característiques que els anteriors, però referits a la problemàtica de l'aigua.

- Un joc passat per aigua (EMAYA-Ajuntament de Palma, 1987). Joc complementari dels quaderns relatius a la problemàtica de l'aigua a un barri de Ciutat.

- Per una moratòria urbanística (CEP de Palma, 1990). Guia didàctica per a la utilització de l'exposició preparada pel GOB.

6.- Activitats actuals i perspectives futures.

La dinàmica que ha seguit l'sbea en la seva primera etapa fou l'estructuració en grups de treball que s'ocupaven d'un determinat aspecte i amb la finalitat molt clara de l'obtenció de materials i recursos de cara al compliment dels

objectius de la Societat. Aquesta actuació es caracteritzà per una feina molt «voluntarista» dels socis i simpatitzants, de tal manera que prèviament s'elaboraven els materials i posteriorment es procedia a l'obtenció del finançament per a la seva edició.

A hores d'ara encara existeixen alguns grups de treball que funcionen amb total autonomia dins la nostra societat i que realitzen tasques concretes prèviament subvencionades; així, es poden assenyalar els grups de treball següents:

- La vila d'Esporles com a objectiu d'Educació Ambiental. Aquest grup es troba integrat per socis d'sbea i simpatitzants que tenen com a nucli de reunió el Centre d'Interpretació del Medi d'Esporles.

- Educació Ambiental en espais protegits. Actualment col·labora en un programa que està desenvolupant la nostra Universitat.

- Educació Ambiental en el Medi urbà. Se'n responsabilitza de les activitats de monitoratge i preparació de materials relacionats amb l'Aula del Medi Urbà; així com d'altres activitats que tenen com a objecte d'Educació Ambiental la ciutat de Palma i que es troben subvencionades per l'Ajuntament de Palma.

Actualment, i de cara al futur més immediat, l'sbea s'ha proposat dos objectius prioritaris, a nivell global.

El primer es fonamenta en la reflexió sobre aspectes teòrics de l'Educació Ambiental. El treball continuat d'aquests darrers anys s'ha de veure reflectit en un document que clarifiqui els aspectes conceptuals de l'Educació Ambiental que es duguin a terme a la nostra comunitat. La seva aparició és prevista dins el present any.

El segon objectiu radica en potenciar la comunicació entre els socis fora de les reunions estatutàries preceptives, mitjançant reunions periòdiques que, sota l'estructura de jornades de treball, es duen a terme a diferents indrets de l'illa en els quals es disposa, o hi ha la previsió, de determinats recursos per a l'Educació Ambiental. Així mateix, aquest objectiu es pretén assolir amb una periodicitat del Bolletí de l'sbea, la qual cosa possibilitarà, al mateix temps, una major relació amb altres grups i entitats que tinguin interessos semblants.

Guillem Ramon
President de l'SBEA

SERVEI DE LLIBRE
ESTRANGERS
LLIBRES DELS PAÏSOS
CATALANS
JOGUINES I LLIBRES
INFANTILS

Carrer d'en Rubí, 5
Telèfon: 71 38 21
07002 PALMA

SERVEI DE LOGOPÈDIA

-Tractament i rehabilitació d'alteracions de la veu (disfonies, rehabilitació post-operatòries, ...)

-Intervencions terapèutiques en retards evolutius del llenguatge.

-Diagnòstic i orientacions pedagògiques del llenguatge

tel: 761819 - 299415